

Märta North
Enheten för häst, fjäderfä och vilt
marta.north@jordbruksverket.se
Jordbruksverket
551 82 Jönköping

Stockholm 2 oktober 2015

Remissyttrande om Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2015:XX) om hästdjur som används till avel mm.

Hästnäringens Nationella Stiftelse (HNS) har i detta yttrande samordnat synpunkter och åsikter från följande hästorganisationer; Svensk Travsport (ST), Svensk Galopp (SG), Swedish Warmblood (SWB), Svenska Hästavelsförbundet (SH), LRF Häst, Hästföretagarna och Svenska Islandshästförbundets stiftelse för Avel (SIF Avel).

Inledning

Förslaget gäller nya föreskrifter och allmänna råd om hästdjur som används till avel mm. Förändringarna utgör i huvudsak anpassning till en ny förordning på EU-nivå; Kommissionens Genomförandeförordning (EU) 2015/262 av den 17 februari 2015 om fastställande av bestämmelser i enlighet med rådets direktiv 90/427/EEG och 2009/156/EG vad gäller metoder för identifiering av hästdjur (förordning om pass för hästdjur). Vi har förståelse för att dessa förändringar krävs för att följa lagstiftningen på EU-nivå samt för att kunna implementera denna korrekt i Sverige.

I remissvaret nedan lämnas först några övergripande synpunkter följt av detaljerade kommentarer med hänvisning till aktuell paragraf. Avslutningsvis lämnas synpunkter kring en av de större förändringarna, tilläggsregistreringen för hästdjur som ska stanna i landet mer än 90 dagar samt angående den konsekvensanalys som Jordbruksverket presenterar tillsammans med remissen.

Övergripande synpunkter

I dessa föreskrifter används ett förändrat skrivsätt jämfört med tidigare versioner. Istället för att skriva ut exakt betydelse eller beskrivning av en definition respektive krav så nyttjas hänvisningar direkt till Förordning (EU) 2015/262. För läsaren innebär detta minskad tillgänglighet samt betydligt större svårigheter att läsa och förstå på ett enkelt sätt. På flertalet ställen hänvisas dessutom till förordningen generellt istället för till en särskild paragraf, vilket ytterligare försvårar läsningen. Undantag för kapitel 3 och 5. Särskilt behov bedöms finnas för hänvisningar till definitioner i 1 kap. 2§, krav i 2 kap. 3§, 13 samt 4 kap. 2§. För till exempel hästhållare som vill

eller behöver kunna läsa och förstå föreskrifterna kan ett skrivsätt som beskrivs ovan vara ett betydligt hinder.

I anslutning till ovan så vill vi även lyfta fram att det upplevs finnas få allmänna råd i dessa föreskrifter. Allmänna råd är ett mycket bra stöd i förståelsen av föreskrifterna och kan även ge support kring tolkningen av dessa. Det vore önskvärt att Jordbruksverket kompletterade föreskrifterna med fler allmänna råd, bl.a. för att förtydliga krav eller definitioner som nu endast hänvisas till förordning (EU) 2015/262.

Generellt så presenteras relativt stora förändringar i definitionerna och vi upplever även att dessa i stor utsträckning förklaras med hänvisningar. Vi skulle önska tydligare utskrivna beskrivningar och tolkningar av hur definitionen i förordningen ska tolkas.

Detaljerade synpunkter

1 kap. 2§ - definitioner

Vi noterar att begreppet *moderstambok* inte finns definierat vilket vi upplever är olyckligt då det har en stor betydelse. Detsamma gäller *renrasig häst*, som har funnits beskrivet tidigare. Begreppet *moderstambok* återfinns även i 1 kap. 3§ och en definition vore därför önskvärd.

2 kap. 2§

I föregående föreskrift användes formuleringen;

... *stadgar som särskilt fastslår principen om ickediskriminering*

I dessa föreskrifter presenteras formuleringen;

... *har regler som särskilt föreskriver att det inte får förekomma någon särbehandling av uppfödare och djurhållare*

Vi är frågande angående motiveringen till förändringen i paragrafen samt vad det har för praktisk betydelse, speciellt om denna ändring innebär en skärpning. Något som kan misstänkas när detta krav dessutom lyfts ut till en egen paragraf.

2 kap. 3§

Vi skulle önska en tydligare skrivning av denna paragraf samt komplettering med ett allmänt råd för att öka förståelsen. Det är inte tydligt för alla vad en avelsorganisation ska samt får eller inte får göra. Avelsorganisationerna får återkommande frågor angående detta varvid ett välformulerat allmänt råd skulle kunna vara till stöd.

2 kap. 3§, 6-8

Nuvarande skrivning;

... *förbättring, avelsurval eller rasens bevarande*

beskriver ett val mellan de tre olika programmålen, vilket skulle kunna begränsa möjligheten att samtidigt selektera för till exempelvis förbättrad prestation. Vi tycker att det ena bör/får inte utesluta varandra. Skrivningen borde vara *och/eller*.

2 kap. 3§, 11

Den förändrade lydelsen innebär att det inte längre krävs godkännande (erkännande) av moderstambokens avelsorganisation för att stambokföra enligt dennes regler, något som upplevs som en positiv förenkling.

2 kap. 6§, 3

Vi är fundersamma över tolkningen av säkrare identifieringsintyg, vi tolkar detta som DNA-provtagning vilket också idag är det säkraste sättet för härstamningskontroll.

4 kap. 2§

Tidsgränsen för djurhållare att ansöka om hästpass har förtydligats vilket är positivt för avelsorganisationerna som får en rimlig möjlighet att handlägga ansökningarna.

4 kap. 4§ andra stycket

Vi är mycket oroadade över hur skrivningen *motsvarande stambok* kan/ska tolkas. Det är mycket olyckligt om det skulle kunna innebära att vi t.ex. inte kan upprätthålla de regler vi har angående hälsa och/eller defekter. Detta är aspekter som är mycket viktiga för svensk avel och just hälsostatusen är även ett signum för svenskfödda hästar. Om denna skrivning kan innebära att vi inte längre kan neka registrering av en avelshäst med exempelvis diagnosticerad osteochondros så vore det mycket olyckligt.

4 kap. 7§

Vi ser mycket positivt på att det med denna förändrade skrivning blir tvingande att rapportera in betäckningsresultat. Men vi hade hellre sett ett tydligare krav med en bestämd datumgräns i föreskriften då det kan vara ett stort stöd i avelsorganisationernas arbete samt underlätta administration.

6 kap. 1§

Hela första delen i denna paragraf är struken från tidigare version och vi undrar kring motiveringen för detta. Vi är tveksamma om denna nya skrivning innebär ett större krav på offentlighet och är även frågande till vad det i så fall innebär i praktiken. Ett välskrivet och tydligt allmänt råd till denna paragraf är även önskvärt.

6 kap 4§

Paragrafen är svårtolkad och vi skulle önska en tydligare skrivning. Vi undrar även om det är en så pass stor skillnad mellan de olika kontrollerna som beskrivs; kontroll enligt 10§ förordningen (2006:816) om kontroll av husdjur mm. samt enligt vad som anges i förordning (EU) 2015/262, för att motivera en uppdelning av dessa.

Tilläggsregistreringar

Avseende de så kallade tilläggsregistreringarna för hästar som vistas mer än 90 dagar i landet, vill vi vidhålla att såväl djurhållare som myndigheter borde tjäna på ett enklare förfarande än att skicka in passet. Vi borde gemensamt försöka hitta ett smidigare sätt för att lösa detta förfarande vilket många hästhållare upplever mycket problematiskt. Vi upplever det även mycket motsägelsefullt, det är mycket tydligt att hästpasset alltid ska följa hästen men hästhållaren måste samtidigt vara utan detta under tiden för tilläggsregistreringen, vilken kan variera stort.

Idag finns flera smidiga lösningar där man med teknikens hjälp borde kunna säkerställa att korrekta uppgifter rapporteras in, ett förslag kan vara e-legitimation tillsammans med ett webbformulär där djurhållaren fyller i uppgifter som UELN-nummer, chip osv från det EU-godkända passet. Avelsorganisationen skickar sedan ut en klisterlapp eller ett mail där man själv klipper ut och klistrar in. Detta gör att ingen behöver vara av med passet någon längre period vilket med stor sannolikhet kan öka djurhållares inställning till att låta tilläggsregistrera sin(a)

häst(ar) avsevärt. Det skulle troligen även minska arbetstiden med tilläggsregistreringarna, vilket även skulle kunna minska kostnaden. Något som med stor sannolikhet också kan påverka djurhållarens inställning till att låta tilläggsregistrera sin(a) häst(ar).

Vi upplever det även mycket oklart vem som ansvarar för passet under hanteringen i samband med tilläggsregistreringen. Vem ansvarar om hästens pass förekommer i exempelvis postens hantering och måste ersättas (vilket även får konsekvenser för till exempel livsmedelsanvändning och innebär en kostnad). Detta är en mycket central fråga som måste klargöras.

Det vore rimligt att ta särskild hänsyn till tidpunkten för ikraftträdande, det vore önskvärt med en övergångsperiod för åtminstone tilläggsregistreringarna, något som kan mildra kostnaderna för företagare/hästhållare. Den centrala hästdatabasen ska vara klar och fungerande till halvårsskiftet 2016, vilket minst borde kunna motivera en övergångsperiod till denna tidpunkt. Hästhållare som måste tilläggsregistrera i stor mängd inledningsvis kan drabbas hårt ekonomiskt och en översyn borde göras för möjlighet till statliga subventioneringar i ett övergångsskede.

Konsekvensanalysen

Vi saknar den konsekvensbeskrivning som brukar göras i tabellform och som tydligt anger vilka som påverkas av regeländringen, hur mycket tid som åtgår och kostnaden för den. Även om hästpassförordningen utgör den egentliga påverkan på såväl avelsorganisationer som företagare/hästägare, så är det viktigt att beskriva en bild av hur detta kommer att påverka oss samt kostnaden kopplat till detta. I underlaget beskriver Jordbruksverket att eventuella extrakostnader och administrativa bördor *ska redan vara beräknade av Europeiska kommissionen*. Det kan såväl vara men vi saknar den detaljerade konsekvensanalysen över den administrativa bördan för samtliga inblandade.

Del A.8

Informationsinsatser är en extremt viktig del för att få dessa förändringar och nya krav att fungera tillfredsställande. Extra viktigt i hästbranschen där väldigt många berörs (nästan 80 000 hästhållare) i jämförelse med många andra branscher. Med anledning av detta upplever vi att det finns behov av en betydligt mer omfattande informationskampanj än de insatser som Jordbruksverket beskriver i denna del. Om Jordbruksverket väljer att endast uppdatera information på webben samt kalla avelsorganisationer till möte och ta fram informationsblad, bedömer vi att det inte är tillräckligt för att uppnå en tillfredsställande implementering i Sverige. En informationskampanj använder sig av olika media och beskriver förändringar på ett tillgängligt sätt så allmänheten (hästhållarna) förstår vad som krävs av dem för att följa dessa.

Del B.2

Jordbruksverket skriver;

Organisationerna kommer också behöva informera sina medlemmar om de nya reglerna, vilket också kan komma att medföra extra kostnader.

Betydelsen av denna formulering innebär att Jordbruksverket lämnar över ansvaret för att informera avelsorganisationens medlemmar, vilket i praktiken är hästhållarna, om dessa nya regler, något som vi anser borde vara Jordbruksverkets ansvar att tillse.